

TC-voorzitter Arnold den Dekker over de VA-keur en veiligheidsaspecten rondom boomknippers

Scharnierende punten op de gieken vaak knelpunten bij keuring boomknippers

Inmiddels 250 VA-keur gecertificeerde bedrijven

De VA-keur maakt *one step go* voor onderhoud en de verplichte periodieke veiligheidskeuringen van boomknippers mogelijk. Professionals in onze branche besparen kostbare tijd door hiervoor een bedrijf in te schakelen dat bij Fedecom aangesloten en VA-keur gecertificeerd is.

Auteur: Broer de Boer

Arnold den Dekker beantwoordt hoe VA-Keur bv, onderdeel van Fedecom, omgaat met het keuren van de zogenoemde boomknippers. Den Dekker runt een VA-keur gecertificeerd mechanisatiebedrijf in Werkendam. Hij steekt veel tijd in het voorzitterschap van de technische commissie van dit keuringsorgaan. Zowel Den Dekker als deze technische commissie zijn een waardevolle vraagbaak als het gaat om regels en keuringen in de industrie, landbouw en tuin- en parkmechanisatie.

Q: 'Wie mag formeel een boomknipper keuren?'

A: 'De veiligheidskeur moet volgens de wet door een deskundige uitgevoerd worden. Daar laat de wetgever het bij. In feite mag dus iedereen keuren, als hij zijn deskundigheid kan bewijzen. Bijvoorbeeld als hij dergelijke machines repareert, cursussen volgde of een introductie kreeg bij de fabrikant. De keur-

meesters van VA-keur gecertificeerde bedrijven die zijn aangesloten bij VA-Keur bv krijgen een gedegen opleiding en bijscholing. VA-Keur werkt met een externe audit door HHC/DRS.'

'Deze monitort steekproefsgewijs de beoordelingen van de keurmeesters. Elke keurmeester komt hierbij zeker eens per twee jaar aan de beurt. Het bijzondere aan keuringen op basis van de Machinerichtlijn is dat materieel dat een geheel vormt als één te keuren object gezien wordt. Een boomknipper die met bouten en moeren aan een tractor bevestigd is, vormt één geheel en wordt als één geheel gekeurd. Bij een werktuig dat met pennen bevestigd is, is zowel een keuring van de tractor als het werktuig vereist.'

Q: 'Kunt u iets vertellen over de Machinerichtlijn?'

A: 'Bij het keuren van boomknippers moeten we

ons houden aan de Europese Machinerichtlijn. Deze richtlijn 2006/42/EG zet uitvoerig uiteen waaraan de machine-industrie qua veiligheids-criteria moet voldoen. En het zal geen nieuws zijn: de CE-markering is hier een onderdeel van. Die verplicht de fabrikant op relevante plaatsen veiligheidsopschriften of waarschuwingen aan te brengen. Verder moet het instructieboek in de taal van het land geschreven zijn waarin het product geleverd wordt. Feitelijk borgt de fabrikant zich met de CE-keur tegen de mogelijkheid van aansprakelijkheid voor schade en letsel aan derden. NEN-normen bepalen hoe iets geproduceerd moet zijn.'

Q: 'Zijn die instructieboeken complex?'

A: 'Een bomenknipper is niet de meest gecompliceerde machine. Bij complexe machines worden soms complete boekwerken meegeleverd. Zoiets mag een fabrikant ook digitaal beschikbaar stellen. We zien steeds vaker dat

4 min. leestijd

onze keurmeesters via een QR-code op het machineonderdeel snel bij de relevante informatie terecht kunnen komen als ze die nodig hebben.'

Q: 'Wat is de herkomst van die veiligheidskeuring?'

A: 'Dat is een verplichting die voortkomt uit de Bepalingen in het Arbo-besluit (artikel 7.4a lid 3 *). Dat artikel merkt "alle op de arbeidsplaats gebruikte machines, apparaten, transportmiddelen en gereedschappen" aan als arbeidsmiddel. Zelfs bij normaal gebruik kunnen deze middelen slijtage vertonen. Dit kan vroeg of laat tot gevaarlijke situaties leiden en het risico hierop moet beperkt worden. Werkgevers zijn op grond van het Arbo-besluit niet alleen verplicht materieel te laten keuren. Ze moet desgevraagd zelfs de bewijsstukken hiervan aan de toezichthouder kunnen tonen.'

Q: 'Waarop let zo'n VA-keurmeester specifiek?'

A: 'Meestal heeft de machinist zelf wel in de gaten als er iets niet goed is. Denk aan scheuren in onderdelen van de knippers en messen, maar ook aan uitgesleten oren, lekkende cilinders, bevestigingspennen met slijtageverschijnselen en de pennen in het rotatiedeel. Goede smering rondom pennen is belangrijk. Dit gebeurt overigens steeds vaker automatisch. Zo'n keuring verrichten we in aanwezigheid van de machinist. Die weet hoe de bediening werkt.'

'Hierbij laat de keurmeester de op de grond staande bak of knipper even belasten. Dan zie je vrij snel of er ergens teveel ruimte is. Als zo'n knipper met bouten aan een trekker bevestigd is, moet de keurmeester dit als één geheel keuren. Daarbij keuren we de bevestiging van de boomknijperinstallatie aan de tractor. Tegenwoordig zie je ook dat machines met afstandsbediening werken. Eén van de belangrijke tests van de keurmeester is of de machine stopt zodra je buiten bereik bent.'

BOOMKNIPPERS

Q: 'Waar kijken ze naar bij een gie?'

A: 'We beoordelen uiteraard vooral de pennen in de scharnierpunten van de gie. Ook de hydrauliekslangen en koppelingen zijn een belangrijk punt. Keurmeesters weten vaak wel waar bij deze slangenbundels de knelpunten zitten: bij de scharnierende punten op de gie natuurlijk. Staal onder de rubberen mantel betekent afkeur. Een los staaldraadje is gevaarlijk, omdat de barstdruk van de slang daardoor wordt aangetast.'

Q: 'Een bewegende gie levert toch ook gevaren op?'

A: 'Misschien is dat wel het grootste gevaar. Dat aspect valt echter niet onder de VA-keur. Dat er volgens de CE-markering (afgegeven door de fabrikant) gewezen wordt op de gevaren in de dichte nabijheid van de gie juist wel weer. Kom je met zo'n machine op de openbare weg, dan moet je je aan de Wegenverkeerswet houden. Er wordt steeds strenger gehandhaafd op het gezichtsveld vanuit de cabine. Als een gie het uitzicht belemmert, keuren wij hem af. Dat

'Elke keurmeester komt eens per twee jaar aan de beurt'

Een duidelijk knelpunt van een slangenbundel bij een gie

Vaak weet de machinist het zelf wel als er iets niet goed is met het rotatiedeel.

Met zo'n boomknipper gemakkelijk een houtwal 'slopen'

Een boomknipper zaagt niet, maar knipt takken en stammen

Beschadigde hydrauliekslang

kan anders liggen als er maatregelen genomen zijn. Daarbij kun je denken aan camera's die de weg goed in beeld brengen. Een slecht uitzicht kan voor de autoriteiten reden zijn om je van de weg te halen.'

Q: 'Zijn er, los van de VA-keuring, meer aandachtspunten?'

A: 'De risico-inventarisatie- en evaluatie (RI&E) is er één. Werkgevers zijn verplicht om op de werkplek een RI&E te maken. Dat beperkt zich niet tot de cabine. In deze RI&E moet je duidelijk maken welke maatregelen je treft voor de veiligheid, bijvoorbeeld door een terrein af te zetten. De Arboret verplicht een RI&E als de werkplek onaanvaardbare risico's met zich meebrengt. Een bedrijf moet dan in een plan van aanpak duidelijke richtlijnen en afspraken opnemen. Die zijn erop gericht om de risico's te beperken en te beheersen. Deze afspraken moeten terugkomen in de werkinstructies en de werkvergunningen. Ten slotte is veilig werken

langs de weg van grote betekenis. Vaak zal de weg- of bermbeheerder bij het verstrekken van een opdracht aanvullende aanwijzingen geven. Beide zaken behoren absoluut niet tot de VA-keur, maar ze zijn niet minder belangrijk.'

Wat biedt VA-keur bedrijven die boomknippers verhuren of ermee werken?

- Periodieke veiligheidskeuringen;
- Objectieve keuring volgens de hoogste kwaliteitsnormen;
- Ervaren en deskundige keurmeesters;
- Keursysteem met ingebouwde controles;
- Zekerheid van een solide keurbedrijf;
- Keuring van alle merken door het hele land;
- Inlog voor de klanten op het VA-keur portal (inzage in alle uitgevoerde keuringen).

Q: 'Hoe werkt een VA-keurmeester?'

A: 'Het keuren gebeurt meestal bij de klanten van VA-gecertificeerde bedrijven. Die bedrijven herken je aan het logo. Klanten kunnen hun materieel bij één van de circa 250 VA-keurbedrijven laten keuren. Overigens zijn er tegenwoordig ook gemeenten gecertificeerd om VA-keuring uit te voeren, zoals Apeldoorn, Groningen en Rotterdam. Het gaat hierbij uitsluitend om hun eigen werkmaterieel. Bij complexe machines doen ze vaak een beroep op gespecialiseerde VA-gecertificeerde bedrijven.

Herkenbaar logo van VA-keur gecertificeerde bedrijven

'Goede smering rondom pennen is belangrijk'

Bij aanvang van de inspectie kijkt de inspecteur of de machine al in het keurprogramma is ingevoerd. Een al eerder gekeurde machine van een bedrijf is gemakkelijk te herkennen op basis van het sticker- of ID-nummer, merk of type. Is de machine nog nooit gekeurd, dan neemt hij de relevante gegevens in het keursysteem op en begint daarna aan zijn keuring, waarbij hij de machine ook laat proefdraaien. De knelpunten zitten veelal in de afschermingen, de behuizing en de bewegende delen. De opmerkingen die op het keurformulier worden vastgelegd, ziet de inspecteur het daaropvolgende jaar weer terug op het nieuwe keurformulier. Tegenwoordig worden er ook foto's aan toegevoegd. Dit keursysteem kan je zowel online als offline gebruiken en is geschikt voor tablet, iPad, telefoon en pc.'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!